

Motion till riksdagen 2025/26:4057

av **Katarina Luhr m.fl. (MP)**

med anledning av prop. 2025/26:203 Nya verktyg för stärkt konkurrens i privat och offentlig verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen i de delar som avser nya regler för offentlig säljverksamhet (kapitel 6 i propositionen).
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag om eventuella följdändringar och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

I propositionen föreslår regeringen att en ny lag om offentlig säljverksamhet ska ersätta de nuvarande bestämmelserna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen. Den nya lagen innebär att en offentlig aktör inte ska få bedriva en säljverksamhet eller tillämpa ett förfarande i säljverksamheten som på ett otillbörligt sätt påverkar möjligheterna för privata företag att bedriva verksamhet på marknaden.

Miljöpartiet avslår propositionen i de delar som avser nya regler för offentlig säljverksamhet

Mot bakgrund av den kritik som flera centrala remissinstanser framfört avslår Miljöpartiet propositionen i de delar som avser nya regler för offentlig säljverksamhet. Förslaget innebär att säljverksamhet som bedrivs av kommuner eller kommunala bolag och som anses kunna snedvrída konkurrensen ska bli enklare att förbjuda.

SKR framhåller i sitt remissyttrande att utredningen som ligger till grund för propositionen inte har visat att offentlig säljverksamhet är ett stort problem som inte kan lösas

med den nuvarande konfliktlösningsregeln. Många av Konkurrensverkets ärenden har lagts ned i ett tidigt skede för att offentliga aktörer har upphört med sin säljverksamhet när de har blivit upplysta om problemen. Ännu vanligare är det att offentliga aktörer ändrar sitt beteende innan Konkurrensverket har inlett sin granskning.

SKR har påtalat att regeringen inte i tillräcklig utsträckning beaktat de invändningar som kommuner, regioner och kommunala företag förde fram i sina remissvar. Organisationen pekar ut som särskilt problematiskt att förslaget i praktiken innebär att det blir Konkurrensverket som initialt får avgöra vad som faller inom ramen för den kommunala kompetensen.

SKR, Energiföretagen, Stadsnätetsföreningen, Avfall Sverige m.fl. varnar för att lagförslaget i sin nuvarande form kan bromsa innovationskraft, försvåra arbetet med civil beredskap och hämma utvecklingen i hela landet inom sektorer som vatten-, värme- och elförsörjning, avfallshantering och digital infrastruktur. Vidare pekar organisationerna på att kommunala aktörer ofta kliver in där marknaden inte räcker till, när investeringar är för riskfyllda eller för olönsamma för privata aktörer men helt nödvändiga för samhället. En lagstiftning som begränsar kommunala bolags möjligheter att agera riskerar därför att göra det dyrare för skattekollektivet och försvaga samhällets robusthet och beredskap.

Vi står i dag i ett säkerhetspolitiskt läge där vi behöver värna om vår samhällskritiska infrastruktur såsom dricksvatten, reningsverk och avfallshantering, el och värme och fysisk och digital kommunikation men även gemensamma mötesplatser.

Det finns i dag investeringar som är olönsamma för marknadsaktörer men nödvändiga för samhället som exempelvis avfallshantering. Genom att där kunna bryta ut de lönsamma delarna, kan priset för skattebetalarna öka samtidigt som vinster kan gå till privata aktörer i de delar där vinst kan göras. Samtidigt kan utbyggnad av infrastruktur för välfungerande avfallshantering hämmas då den planerade anläggningen kanske inte kan användas i sluttampen. Det finns här stora risker för att samhällssatsningar på innovativa och framåtsyftande projekt helt avstannar.

Vi instämmer inte i att ”utgångspunkten bör vara de privata företagens perspektiv” (s. 66) utan ser att utgångspunkten behöver vara samhällsnytta med kvalitet, pris och säkerhet för medborgarna när det gäller bolag och infrastruktur som byggs upp och betalats av skattebetalarna gemensamt.

Riksdagen bör därför avslå propositionen i de delar som handlar om nya regler för offentlig säljverksamhet. Regeringen bör även återkomma till riksdagen med lagförslag om eventuella följdändringar.

Katarina Luhr (MP)

Emma Nohrén (MP)

Linus Lakso (MP)

Amanda Palmstierna (MP)

Rebecka Le Moine (MP)